

Målepunkter for tilsyn almen praksis

Sættet består af 3 målepunkter, idet en stor del af tilsynet vil bestå af en drøftelse af refleksionspunkter.

Organisatoriske forhold:

PLO 12. januar 2022

1: Interview om instruktion og tilsyn med behandling udført af medhjælp (delegeret lægeforbeholdt virksomhed)

Den tilsynsførende interviewer ledelse og medarbejdere om behandlingsstedets instruktion af og tilsyn med personale, der fungerer som medhjælp (udfører delegeret forbeholdt virksomhed).

Ved interview af ledelsen skal det fremgå:

- at der er taget stilling til brugen af konkret delegation og rammedelegationer på behandlingsstedet
- at personale, der fungerer som medhjælp, instrueres i at varetage de delegerede forbeholdte sundhedsfaglige opgaver, som varetages på behandlingsstedet
- at der føres tilsyn med personale, der udfører delegerede forbeholdte sundhedsfaglige opgaver.

Ved interview af medarbejdere skal det fremgå:

- at medarbejderne er instrueret i varetagelsen af delegerede opgaver
- at eventuelle rammedelegationer er tydelige og følges i det daglige arbejde
- at medarbejderne kan sige fra overfor opgaver, som de ikke ser sig i stand til at udføre forsvarligt.

Referencer:

[Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp \(delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed\), BEK nr. 1219 af 11. december 2009](#)

[Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp \(delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed\), VEJ nr. 115 af 11. december 2009](#)

[Vejledning om udfærdigelse af instrukser, VEJ nr. 9001 af 20. november 2000](#)

Opmærksomhedspunkter:

- Tilgængelige skriftlige instrukser skal foreligge på de områder, hvor der benyttes medhjælp til lægeforbeholdte opgaver (se særskilt bilag).
- Lægeforbeholdt virksomhed i almen praksis er formelt beskrevet som følgende opgaver:
- Operative indgreb, som er defineret ved gennembrud af hud og væv og indførelse af visse former for apparatur i de naturlige legemsåbninger, dvs. bl.a. blodprøver, blodsukker, CRP, INR og indgivelse af lægemidler f.eks. vacciner og B12-vitamin, celledækning, podning fra fx hals, øreskylning mv. Se mere her <https://www.laeger.dk/laegeforbeholdt-virksomhed-og-delegation-til-en-medhjaelp>
- Der er typisk krav om skriftlige instrukser ved klinikpersonalets varetagelse af øvrige sundhedsfaglige opgaver og mere end to medarbejdere på samme opgave – f.eks. visitation, urinprøver, rådgivning mv. Her vil der være fokus på om behandlingen udføres efter "fastsat instruks" – typisk et skema
- Dialog med personalet om hvilke opgaver de løser og om de føler sig trygge ved det ansvar de har. Mulighed for at styrelsen stiller konkrete spørgsmål til personalet om behandling – f.eks. "hvornår opdaterer du din viden om rejsevacciner?" eller "Hvad skal du spørge en ung kvinde om inden vaccination for gul feber?" eller hvad hvis en patient ringer og vil have genordination af sovemedicin i telefonen – hvad gør du?"

Forberedelse:

- I alle klinikker må ventes fokus på procedurer for delegation og på at sikre sig, at personalet føler sig trygge ved det ansvar de har og måden, som det er delegeret på – altså konkrete instrukser for hvad personalet må/ikke må og hvornår lægen skal spørges og godkendes.
- Det er godt at have forberedt denne del af tilsynet ved dialog og møder med personalet om de konkrete arbejdsopgaver, som personalet løser, inden tilsynet
- Da instrukser ofte afspejler lokale sundhedsfaglige forhold, er det PLO's tilgang, at man ikke vejleder om udarbejdelsen af konkrete faglige instrukser. Men i vejledningen om instrukser, som er en del af dette vejledningsmateriale, er der gengivet eksempler på skriftlige instrukser og procedurer på flere fagområder.
- Flere af de angivne eksempler på skriftlige instrukser og procedurer i vejledning om instrukser og procedurer er taget fra Lægehåndbogen på www.sundhed.dk.
- I Medibox kan findes instrukser på de forskellige områder indenfor lægeforbeholdt virksomhed. Det er muligt at tegne et 30 dages gratis prøveabonnement på Medibox, hvis klinikken ikke i forvejen abonnerer på Medibox og man gerne vil se hvad platformen kan tilbyde.

2: Interview om håndtering af parakliniske undersøgelser

Den tilsynsførende interviewer lægen/lægerne og medarbejdere, der håndterer parakliniske undersøgelser på behandlingsstedet om procedurerne for håndtering af undersøgelse.

Ved interview skal det fremgå:

- at det sikres, at prøven er mærket korrekt
- at der følges op på at der kommer svar på alle ordinerede undersøgelser
- at patienten informeres rettidigt om afvigende svar, når de har væsentlig betydning for udredning eller behandling af patienten
- at ordination, evt. rykker, undersøgelsesresultat og information af patienten journalføres.

Referencer: [Vejledning om håndtering af parakliniske undersøgelser, VEJ nr. 9207 af 9. juni 2011](#)

Opmærksomhedspunkter:

- Hvordan er arbejdsgange ved prøvetagning og mærkning og hvordan sikres opfølgning på bestilte prøver og på journalisering af vigtige prøvesvar?
- Styrelsen har tilkendegivet at de har særligt fokus på afvigende og alvorlige prøvesvar, men også på uventet afvigende svar
- Hvilke konkrete procedurer, herunder rykkerprocedurer, har klinikken for at opdage oversete, glemte eller udeblevne prøvesvar? – er der en fast ansvarlig, som konkret står for daglig/ugentlig opfølgning? Er opfølgning på rekvirerede prøver sat i system f.eks.:
  - Fast kalendersat gennemgang og opfølgning på rekvirerede prøver?
  - Manuelle lister/print af bestilte prøver til kontrol af indkommet prøvesvar?
  - Eller brug af lægesystemets reminderfunktion?
- Procedurer/opfølgning ved ferie, kursus og sygdom hos den ansvarlige/i klinikken?
- Journalføring af prøveresultater, opfølgning og rykkere
- Procedurer for sikring mod forveksling af patienter
- Hvilken arbejdsdeling og dokumentation for procedurer har klinikken ved parakliniske undersøgelser når flere løses samme opgave?

Forberedelse:

- Drøft i klinikken og med personalet at procedurer for opfølgning på prøvesvar (særligt afvigende og alvorlige samt uventet afvigende svar) er indarbejdede i hverdagen og dokumenterede i form af faste procedurer og/eller ansvarlig person i klinikken, fast afsat tid i kalender til opfølgning, manuelle lister, IT-systemkontrol etc.
- Styrelsen har indtil videre alene anmodet om en mundtlig beskrivelse af disse procedurer for håndtering af parakliniske prøver og ikke bedt om at se skriftlige procedurer. Så en beskrivelse af at "xx" hver uge gennemgår og tjekker alle rekvirerede prøver eller at lægesystemet (kun få systemer kan det) laver automatisk opfølgning på udeblevne prøvesvar og klinikkens videre procedure, er normalt en tilstrækkelig redegørelse for at man har sikret dig opfølgning på prøvesvar.
- Har man eksempelvis en "ekstra" procedure, hvor man med jævne mellemrum gennemgår klinikkens bestillinger på parakliniske prøver og følger op på om alle prøvesvar er modtaget, givet til patienten, registret og om der skal rykkes for udeblevne svar.

Medicin

3: Journalgennemgang vedrørende behandling med afhængighedsskabende lægemidler

Dem tilsynsførende vil have nogle udvalgte CPR-numre med på patienter, som har fået ordineret afhængighedsskabende medicin. Lægen vil blive bedt om at finde journaloplysninger på disse patienter, som man så gennemgår sammen. Ved gennemgangen skal det fremgå:

- Indikation for behandling og at der er lagt en plan for behandlingen herunder en tidshorisont for revurdering af behandlingen
- at behandling med opioider er med langtidsvirkende opioider. Eventuel behandling med korttidsvirkende opioider skal være begrundet.
- at det fremgår, hvem der har behandlingsansvaret, såfremt den pågældende læge ikke selv har det
- at ordination og fornyelse af recepter på afhængighedsskabende lægemidler, medmindre særlige omstændigheder taler herfor, er sket ved personligt fremmøde eller hjemmebesøg.
- at der er taget stilling til eventuelt forbud mod kørsel og betjening af maskiner under behandlingen

Referencer:

[Vejledning om ordination af afhængighedsskabende lægemidler, VEJ nr. 9523 af 19. juni 2019](#)

[Vejledning om helbreds krav til kørekort, VEJ 9693 af 31. juli 2017](#)

Opmærksomhedspunkter:

- Først og fremmest vigtigt, at man er bekendt med Sundhedsstyrelsens "vejledning om ordination af afhængighedsskabende medicin"
- Klare procedurer for ordination og genordination af afhængighedsskabende lægemidler. Vigtigt med behandlingsplan i journalen, som indeholder indikation for behandling, tidsramme (udtrapning?) og informeret samtykke mv.
- Vigtigt at der er taget stilling til og noteret kørselsforbud - eks. vis: "Patienten er informeret om forbud mod bilkørsel og betjening af maskiner"
- Tilsynslægerne vil have fokus på, at klinikken har krav om personlig konsultation ved ordination og genordination af afhængighedsskabende lægemidler. Hvis særlige forhold gør sig gældende, skal dette være noteret i journalen med begrundelse (jf. Sundhedsstyrelsens vejledning)
- Ved afvigelse af proceduren om personligt fremmøde ved hver eneste receptudstedelse af afhængigheds-skabende medicin, skal lægen journalføre de særlige forhold for patienten, der betinger dette. Sådanne patienter bør dog ses og følges op hvert halve år – journalføring herom.
- Notat i journalen om at patienten er orienteret om bivirkninger, risici og konsekvenser af ordinationen (informeret samtykke).

Forberedelse:

- Lav et tjek med et par udvalgte patientjournaler med ordination af afhængighedsskabende lægemidler for at se om jeres journalføring normalt overholder ovenstående standarder
- Hav særlig opmærksomhed på patienter med stort og bemærkelsesværdigt forbrug af afhængighedsskabende medicin.
- Hvis I af forskellige grunde er "bagud" med ovenstående faste procedurer, vil styrelsen være optaget af, at I er opmærksomme på at rette op på disse forhold og at I nu har indført procedurer herfor (eksempelvis ny instruks, at de seneste ordinationer er korrekt journalført og I er på rette vej)

4: Øvrige fund med patientsikkerhedsmæssige risici

Referencer:

[Bekendtgørelse af sundhedsloven \(§ 213 og § 215 b\) LBK nr. 1188 af 24. september 2016](#)

Styrelsen har tilkendegivet at dette punkt sjældent ventes taget i brug ved tilsyn i almen praksis.

Opmærksomhedspunkter:

- Et "opsamlingspunkt" til en eventuel snak om nogle øvrige ting af betydning for patientsikkerhed
- Tjek evt. medicinopbevaring, rengøring af klinik og instrumenter dagen inden tilsynet